

זמנת ציבוריות

בעקבות המאמר „הקרב על משלטי לוקה“

הקורא מקשה:

ג. המשימה ופני-הקרקע: לאור שנים אלה תיקבע התכנית — ויבחרו דרכי-הפעולה אפשריות. לדעתי, לא איבד שיפלי את ההפתעה, המרחק שגותר בינו לבין האויב היה קצר דיו בשביל ליצור ולקיים הפתעה עד הסוף.

שאלות אחרות למ"פ:

1. מדוע לא הורכבו צוותי-קרב מתוך הפלוגה, כאשר ידוע שמדובר ביעד מבוצר?
2. מדוע לא נקבעו כוחות חיפוי חמושים בבזוקות, מרגמות 52 מ"מ, מקלעים ומקלעים פלוגתיים?
3. מדוע עלה מול המימד הרחב של היעד?
4. מדוע לא יצר ריכוז כוח בכל שלב ושלב?
5. מדוע נסוג מבלי שקיבל אישור לכך? אתחיל במשימה, כפי שהוטלה על מיור שיפלי. אמר לו המנ"ד: „פלוגתך תכבוש הלילה את משלטי

קורא קבוע הופתעתי מההחלטה להביא לרפוס את הסיפור „הקרב על משלטי לוקה“ (מערכות, חובי קכ"א—קכ"ב).

איני יודע מה היתה מטרת המאמר. באם להוציא לקחים על שימוש בעשן בלילה כאמצעי נגד פצצות-תאורה, הרי אפשר היה להגיש זאת בצורה אחרת. כי כלל קיים, והוא: ברצונך להדגיש נושא, להעלות לקחים — אסור לך לבטל תוך כדי כך לקחים קודמים וערכים מקובלים.

צ.ה.ל. מחונך, ומחנך, לכך שתכנית-הפעולה נקבעת לאור ניתוח עובדות והסקת מסקנות. כל תכנית בנויה כך שאף אם יתולו בה שינויים, תהיה עשויה לעמוד במשימה שהותוותה לה. בקרב ישנן תמיד הפתעות. לא רבים הקרבות שלא חלו בהם תמורות, הן בתכנית והן בביצוע. צ.ה.ל. נלחם וילחם כשאמצעי-הלחימה שלו משוכללים לרוב פחות מאלה של האויב (מלחמת-השחרור, פעולות-התגמול, מבצע „קדש“).

והשאלה הנשאלת היא: האם מול עדיפות טכנית, כגון זו שבכמות-אש-ונשק, יתמוטט צ.ה.ל.? התשובה: — לא. לצערי „הקרב על משלטי לוקה“, כפי שהוגש, מצדיק את המ"פ „שיפלי“ על אשר נסוג; וכאילו הוצא לקח: מול הפתעות — יפות הנסיגות.

קצינים רבים קוראים את „מערכות“; ושואל אני: האם בלקח מבצעי כזה יש משום חינוך לגבי מפקדים אלה?

אעזר במספר הגדרות

א. ההפתעה כפי שאני מבין, היא: נקיסת מהלך שהנו צלתי-צפוי לגבי האויב — ומבלי שהלזו יוכל לסתור אותו.

ב. ייחוד-הכוח משמעותו: ריכוז כוח לאותו יעד אליו מכוון המאמץ העיקרי.

לוקה' על מנת לאפשר המשך התקפת הגדוד עם שחר. ובכן, מבין אני שאותו מג"ד בנה את תכניתו כך, שמירור שיפלי כובש את משלטי "לוקה" — ועם שחר ממשיך הוא, המג"ד, לנוע לעבר משימתו העיקרית.

שואל אני: מה עשה המג"ד כדי לתקוף עם שחר? האם הסתפק בהנחה שמירור שיפלי יכבוש את היעד, ולא שער שום אפשרות אחרת?

ושוב: מה עשה המירור שיפלי עצמו, כדי להבטיח ביצוע המשימה?

בעצם, שניהם עשו הכל כדי שהגדוד לא יתקוף עם שחר. נשחזר את הקרב, כפי שסופר:

שיפלי נע ב"שתי מחלקות לפניו ואחת מאחור" (ממש כמו בקורס — במקום לחשוב על אופי היעד — אך לא היה זה תרגיל, אלא קרב).

בדרך נתקל במארב. החוד השמיד את המארב ושיפלי דיווח למג"ד, זירז את המחלקות, ביקש הפעלת "נחושת" והתחיל לעלות על היעד. לפתע עמד מוכה תמהון: האויב הפעיל פצצות-תאורה.

כרם, שיפלי ניסה להמשיך בהסתערות. האויב "הגורא" מיהן לסגת. מה היה המצב באותו הרגע? המג"ד רוצה לתקוף עם שחר, ולהגיע גדוד שלם דרך משלטי "לוקה" — והמ"ם מחליט על נסיגה. האם היה ראוי לעשות זאת? הרי מבצעו של גדוד שלם תלוי רק בכיבוש המש- לטיים!

ומה עשה המג"ד כשראה ששיפלי לא מצליח במשי- מה? כיצד חשב הוא, בתנאים שנוצרו, לעמוד במשימה? נחזור אל שיפלי: שיפלי קרא את הקרב, שאג שלוש פעמים, אסף את הפצועים, קרא לעבר האויב "עוד ניפגש", חזר רצוף ועייף לגדוד, התייצב לפני המג"ד ושתק.

המג"ד, "גבר" רציני, גער בו ואמר: "אתה לא ביצעת את המשימה; נתת פקודת נסיגה בטרם הגעת לגדרות; מדוע?" כאן מתחיל שיפלי מסביר: "לא היתה אפשרות להגיע אל הגדרות כי השטח הוצף באור מלא ורצוף של פצצות-תאורה". סיבה חדשה — שהמג"ד ממש כרע תחתיה! ואומר המג"ד: "יתכן שאתה צודק; יתכן שאנו מוסיפים להתחזק בעיקרי לחימת-לילה מבלי שהבחנו שבינתיים השתנו דברים רבים בתנאי הקרב בלילה". בזה מסתיימת הפרשה: שיפלי מבקש רשות לצאת שנית ומבטיח לכבוש את היעד. המפקד מחייך לעומתו, שיפלי מצדיע ויוצא.

שאלות לבוג'ר :

- א. כאשר המג"ד יודע שגדוד שלם חייב לעבור דרך משלטי "לוקה" עם שחר — האם באמת ובתמים שולחים פלוגה, ובזאת תם העניין?
- ב. האם לאור התכנית המוצעת לא היה מקום לשר- נויים בדרך גישה, שיטת פריצה, תכנית אש וכ"ו?
- ג. אילו היתה עתודה במקום — האם לא היה בכך כדי לפתור את הבעיה, על-אף הארת שדה-הקרב ע"י האויב?
- ד. היכן חייב להיות מג"ד בפעולה מעין זו? סרן מ' ינוקא

ומשיב המחר :

סיפור הקרב על משלטי "לוקה" איננו מתיחס לקרב שאירע במדינת ישראל. זהו סיפור היכול להתאים באותה מידה למרבית הצבאות בעולם. אין הוא מתכוון להיות סיפור חינוכי; שכן שעה שאנו עוסקים בתורה הצבאית שומה עלינו להגיע למסקנות על יסוד עובדות, ואפילו עובדות אלו אינן חינוכיות. חשוב תמיד שננתח את הגורמים שהביאו לנצחון, אך חשוב יותר שננתח גורמים שהביאו לכשלון.

בשנים האחרונות הופיע בשדה-הקרב גורם התאורה ביתר שאת. תופעה זו מן הדין שתביא אותנו, את כולנו, לבדיקה ולחיפוש דרכים חדשות בעזרתן נוכל להתגבר על הבעיות שהוצבו לפנינו עם הארת שדה-הקרב. לא עוד נוכל בעתיד — כפי שעשינו בעבר — לנוע בחסות החשיכה עד לגדרות יעדי האויב, להפתיע אותו ולגזחו בזכותה של הפתעה זו. עלינו לעשות את התכנון וה" הכנות כך שנגיע אל גדרות יעדי האויב על-אף האפשרות שבמקרים רבים יגלה אותנו האויב עוד בשטחי ההיער- כות, ומאותו רגע יואר השטח מסביב ברציפות.

אשר לסיפור עצמו כמה תשובות להערות: —

א. הסיפור עוסק ברמת הפלוגה ולא ברמות גבוהות ממנה. פעולתו של המגיד אינה ענין לכאן. אם פעל נכון או לא, אין בזה כדי להשפיע על מסקנותינו לגבי פעולת הפלוגה שפעלה עצמאית;

ב. הפלוגה נעה במבנה נכון. לפניה צעדה יחידת חוד שהבטיחה את תנועת הפלוגה. יחידה זו היא שהתגברה על המארב אשר הפתיע אותה בדרכה;

ג. כניסת הפלוגה לשטח ההיערכות והיציאה ממנו היו מהירות ביותר — סה"כ שתיים-שלוש דקות;

ד. את המחלקה השלישית השאיר המ"פ בשטח ההיערכות כמחלקת עתודה, ופעולתו זו היתה נכונה; ה. התנועה משטח ההיערכות אל היעד בוצעה כשכל מחלקה נעה בשורותיים אל היעד שלה. צורת-תנועה זו נלמדת במרבית הצבאות בעולם; היא באה להבטיח שליטת המפקד על הכוח ואפשרות נוחה למעבר הפירצה בגדר. אין כל הבדל בכל הנוגע לתנועה עד לגדרות באם הלחימה היא על יעד מבוצר או על יעד רגיל. רק עם הגיע הכוחות לגדר, ולאחר שיעברו בה, תהיה חלוקת הכוחות שונה, לגבי שני סוגי היעדים, והלחימה על היעד מתבצעת אז בצורות שונות.

ואלו הפעולות שנעשו — או שלא נעשו — בסיפור זה שמהן רצינו להפיק לקחים:

התנועה אל היעד התנהלה בשטח מישורי וחשוף; התנועה היתה במבנים מכונסים — וכתוצאה מכך נפגעו

רבים מחיילי הפלוגה ברגע שהואר השטח מסביבו; הפלוגה לא תורגלה לעבור בלילה למבנים פרוסים — לכן הלך ורב מספר נפגעים, ולא הצליחו חיילי הפלוגה ליצור אש משל עצמם; בתנאים כאלה ביום אנו משתמשים בעשן. בלילה אין מלמדים בצבאות העולם את השימוש בעשן — ולכן כנראה לא נוצר מסך-עשן ע"י הפלוגה.

מהן המסקנות אליהן עשוי הסיפור להביא את הקורא: — אנו חייבים לתת את דעתנו להופעת גורם התאורה על אמצעייו השונים, כגון פצצות-תאורה או הפעלת זרקורים. רים. כתוצאה מכך עלינו לעשות את הפעולות הבאות: —

● לבחור גם בלילה צירי גישה מוסתרים ליעד — מתוך הנחה שהשטח מסביב ליעד יואר;

● לתרגל את היחידה לעבור למבנים פרוסים ברגע שיואר השטח;

● לאחר המעבר למבנה הפרוס להפעיל את אש הפלוגה כפי שהדבר נעשה ביום;

● ליצור מסך-עשן בעזרת מרגמה בת 52 מ"מ הנמצאת בפלוגה;

● להנחית עשן על היעד באמצעות הארטילריה;

● להכניס את הלהביוור הקל לשימוש במסגרת הפלוגה.

לסיכום הייתי מציע לשרן ינוקא להפנות את תשומת לבו לבעיה חשובה זו. רצוי מאוד שיעיין מעט בספרות המקצועית המקדישה, בעת האחרונה, מקום הולך ורב לנושא התאורה בלילה.

ר. רם

שמות מחנות

דוגמאות לכך: —

על אותו שלט שנקבע בכניסה למחנה הצבאי תהינה כתובות, מתחת לשם, מלים אחדות המספרות על פעלו של האיש, שעל שמו נקרא המחנה, ועל נסיבות מותו. במקומות בהם נערך קרב, והם רבים מאד, יוצב שילוט נוסף בנוסח: „עצור וזכור! אתה הולך בדרכה של חטיבה... בדרכה לכבוש את משלט...“.

אין צורך באנדרטות-ענק, כאלו שמקימים צבאות זרים; כדי להזכיר את מאורעות העבר. די בשלטים עם כתובות מתאימות, אך חשוב כי אלה יוצבו כך שעינו של עובר האורח תיתקל בהם לעתים קרובות.

ברוך זו של ציון העבר יהיה ספר ההסטוריה לא רק כרוך וניצב באורז-הספרים, אלא פרוס וקריא גם לשאינם מצויים אצל הקריאה העיונית.

אלכס

לאורת העובר בדרכי הארץ, צפויות לא פעם חוויות זכרון לנוכח פרט זה או אחר במראה הנוף. הארץ קטנה, ורבים מאלה שנעו פעם חמושים בשדותיה, או מאלה שישבו במשלט בימי גשם ושרב, רכונים היום אל חלון האוטובוס או המכונית בחולפם על-פני חבל ארץ מוכר משכבר. במיוחד נעורים זכרונות למראה מחנה צבאי, מאלה החבויים. בצידי הדרכים, ורק שלט קטן — נושא שם אלמוני של לוחם או של מפקד שנפל — מציינ כי כאן היה פעם כור התוך לאלפי לוחמים.

גם היום, כאן, שוקקים מחנות אלה שפע נעורים. אך יש וזכר ראשונים נגזז קמעה מפני טבעיות ורצף-ההמשך, ואנו, שכה רוצים כמסורת, מתקשים לגבשה מתוך עבר שטרם הפך להסטוריה. לנוכח עובדות אלו ייטב אולי לגקוט באמצעים מכוונים שיבלטו את מאורעות העבר ויחיו את זכרם. האפשרויות רבות בתחום זה, והרי כמה